

GYULAFEHÉRVÁRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalom, közművelődés, szépirodalom és közigazgatás köréből.

Előfizetési árak:

Helyben, házhoz hordva	Vidékre, postán küldve:
Egy évre 4 frt	Egy évre 4 frt 50 kr
Félévre 2 frt	Félévre 2 frt 25 kr
negyedévre 1 frt	Negyedévre 1 frt 25 kr
Egy példány ára 10 kr	Egyes szám ára 12 kr

Megjelen minden szerdán.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők Gyulafehérvárra.

Előfizetések a lap kiadó hivatalába küldendők

Kéziratok vissza nem adandók

Hirdetési díjak:

Egy háromszor hasábozott garmonisor vagy annak 10-
nértéke 5 kr

Bélyegdíj minden beiktatás után 80 kr

Nyilttér soronként 15 kr

A hirdetési és nyilttéri díjak előre fizetendők

Hirdetések és nyilttéri közlemények elfogadtnak lapunk részére kiadóhivatalunkban (Püsp. lycz. könyvnyomda, várutca) továbbá **Goldbergen A. V., Berna és társa** által **Budapesten, Friedrich Schalk, G. E. Dubs & Comp., I. Knoll, Haseentzlein és Vogler** Bécsben, Prágában valamint **Nemcország és Sveicz fővárosaiban is. Bern & Comp.** által **Hamburgban.**

Gyulafehérvártt, 1885. július 29.

Szüneti időszakban élünk, egyes vázolatosságok kivételével ritkán akad tárgya az irodalomnak; politikai hírlapjaink is kapkodva keresgélnek cikkeik anyaga után, annál inkább keresnie kell ezt a vidéki hírlapoknak, mivel itt az anyag kevés, a napi események anyagot nem szolgáltatnak, legfennebb egy-egy hírlapi kacsára adnak egy pár sor nyereséget, mert egy hírlapírónak tisztán nyeresége az, ha valamely hírből lapjába egy pár sort beiktatni tud, vagy az is, ha valamely mondatot hosszabbra képes leírni.

A gazdaközönség jelenleg el van foglalva gazdaságával s tündöklik azon, hogy némely helyen a rosz telelés, más helyen a jégverés miatt alig képes középtermest nyerni. Egyedüli reménye, hogy a tengeri fog valamivel jobb termést eredményezni.

A közönség egy része a fürdőt élvezi, más része a budapesti országos kiállításban gyönyörködik, ez a legkellemesebb és valószínűleg az egyedüli, melyben bárki is az ország iparának haladása mellett a jövőre jobb következtetéseket tud vonni, hazai iparunk megszilárdulása, kölcsönöknek kevesebb kamatai kieszközlése, tehát olcsóbb pénzműveletek létesítése s olyanok, melyek az ipart fokozottabb mértékben tehetik és teszik felvirágzóbbá.

A jogszolgáltatás terén az első folyamodásu bíróságok munkaszünete nem kedvező sem a közönség, sem a bírakra nézve, mert amazoknak terhes, hogy két hónapon keresztül a jogszolgáltatás teljesen szünetel, tehát a jogkereső közönség az ügyetek minden ágában nem kaphat ítéletet, emezeknek szerény véleményünk szerint terhes az, hogy szünetüket megszorított időben kell kivenniök, — sokkal helyesebbnek véltük volna azt, ha a bíró saját belátása

szerinti időben élvezhette volna szünetidejét, nem egy folytonosságban, hanem tetszése szerinti időközökben, — valamint az sem lett volna helytelen, ha a szüneti bírák az ügymenet minden ágát ellátni jogosítva lettek volna

Egy van, a mi nem szünetel, és ez az építés, ma-holnap a piacsorunkon keletkezett új sor teljesen föl van épülve, városi kórházunk pedig a befejezéshez közel áll, — ily hamar ki sem remélte, nemis remélhette, hogy ezen rég óhajtott eszme valósulni fog, — valóban ezt csak tevékeny erő tudta így előmozdítani.

Kereskedéseink pangnak, vásáraink silányak, ilyen volt az 1885. július 23. 24. 25. napjain megtartott barom-vásár, továbbá a 26. helyett 27-én megtartott országos vásárunk. — legnagyobb baja a baromvásároknak az állatorvosok részéről felületes eljárás t. i. gyakran megtörténik és megtörtént, hogy a marhautlevelek tulajdonosaitól az utlevelek elvették, mi által azon kellemetlenségeknek tétettek ki, hogy hazafelé mentökben bármely hatóság által feltartóztatva lettek, és így nem csekély káruk származott, hozzá számítva azon utánjárást, mellyel igazolásukat eszközölhették, — ezen eljárás megszüntetése iránt, mint tudomásunk van már intézkedés történt, — baromvásáraink teljesen pangtak, s noha most telelésre való takarmányt remélni nem lehet, még sem volt képes egyes gazda eladni szánt marháján tudni, bármily árban. E bajon alig ha lehet segíteni — mert a jelen év őszi vásárunk sem nagyon biztat.

LEÁNY-INTERNATUS.

Hogy épen a közművelődés szempontjából a nőnevelés és oktatásra az eddiginél nagyobb gondot fordítani nagyon kívánatos dolog, ma már nálunk is általánosan elismert tény s azért megkiméljük az olvasót ennek bizonyítgatásától.

TÁRCZA.

Budapesti élet.

(A jótékonyág szentélye. Csehok Magyarországon. Hangverseny a szabadság-szobor javára.)

Az általános kiállítás tözsomszédságában, az Andrassy-ut végén, abban a baloldali villában, mely eddig oly méla elhagyatottságban bámulta a főváros nyüzsgő zaját, nyílt meg egy kised kiállítás, melynél nemesebbet, magasztosabbat, no meg talán szebbet is — rég nem látott a fővárosi közönség. Amott az ipar nagyszerű csarnokába, hogy ne mondjam palotájába lépnek, a hol az emberi szorgalom és ügyesség csodái ragadják el a szemlélőt, emitt egy kis szentély fogad bennünket, melynek küszöbét áhítatos elfogódással birjuk csak átlépni. Itt van közszemlére kitéve a népszerű nádorfi, József főhercegnő leányainak, Mária Dorottya és Margit főhercegnők kézi munkája, mit ők az árva gyermekek és elaggott tanítónők javára készítettek s mely az illető egyesületek alapítókének gyarapítására szánt sorsjáték két nyeresémtárgyát képezi.

A két fejedelmi hölgy leszállt rangja magas polczáról s himző keret elő ülve, kézi munkával igyekeztek enyhíteni a szegények nyomorát.

A magas kézi munkája — mint Jókai oly szí-

pen mondja — jó segíteni az alacsonyok inségén. Boldogok ama szegények, kik fölött két ily órangyal örökdi és boldogok vagyunk mi magyarok, kik magunkénak mondhatjuk e két órangyalt.

A fejedelmi kézi munka az említett villa földszintes termében van kiállítva, a melybe szőnyegekkal borított lépcsőkön jut fel a látogató. Mindjárt az első látásra szembe szökik a főhercegnők asszonyok kézimunkája, mely köré Atzél Béla báró, a szeretet-ház-egyesület fáradhatlan buzgalmu elnöke, ritkasági gyűjteményének legszebb tárgyait állittatá.

Valóságos kápolna e terem, melynek oltárszerű emelvényéről mosolyog élénk, áhítatot keltve bennünk, a két főhercegnők asszony ünnepelt műve.

Mária Dorottya főhercegnő kis dívánpárnát himzett, melynek megbírálasakor már a kritika szemüvegét is feltehetjük. Mesteri kéz legyen az, mely ilyen remekel! Tégelavörös bársonyon, világos alapon flamand modorban, élénken színezett, nagy virágos diszmotívumot ábrázol a himzés. Az öltések finomsága, a színek lágyasága jótékonyan hat a szemre és csodálatra ragadja a műértőt

Az alig 10 éves Margit főhercegnő egy gyönyörű bársony asztalterítőt ajánlott fel a szegények javára. A mű négyzetű himzett rámozgat között pontos arabeszkeket mutat, melyek készítése előkelő ízlésre és renkiújli szorgalomra vall.

Az emelvény, melyen a remekművek nyugszá-

Csak arra akarunk utalni, hogy az első nevelés a legfontosabb, ez eddig csaknem kizárólag a nőkre van bízva, minnek folytán testi, lelki szempontból egyaránt, a férfiak jövőjének, kulturális fejlődésének alapját is nők veük meg, — a mely alap szükségszerűleg mindig csak olyan lesz, minő az az illető nőnek fejlettségéből, tökéletességéből kitelik

Ezenkívül ugy az egyéb családi, valamint a társadalmi viszonyok jobbra a nők által befolyásoltatnak. Azért — van abban valami, ha azt mondják: a kié az anya, azé a hatalom.

Kezdi is felkarolni a leánynevelést mindentelő: az állam, az egyház, a községek mind-megannyi buzgó támogatóivá akarnak válni a gondosabb nőnevelés eszméjének. Mindenféle állítanak fel felsőbb leányiskolákat, itt benlakás-sal, amott anélkül, különösen helyesen cselekszenek, kik benlakó leányiskolát állítanak fel.

Nem minden faluhelyen s nem minden kisvárosban lehet a fennálló körülményeknél fogva a nőnevelés érdekében felsőbb iskolákat állítani, és mégis minden faluban lesz egy-két, minden kisvárosban pedig több család is, melyek serdülő leányuknak nagyobb, kissé mélyebbre ható műveltséget akarnak biztosítani, mint minőt a legjobb, de túltömött falusi vagy kisvárosi népiskola is nyújtani képes. Körültekintenek tehát a szülők, hogy hova lehetne a leányt további kiművelése céljából adni s végre is abban állapodnak meg, hogy . . . nem viszik sehova. Nem az utiköltség riasztja őket vissza — mert ezt még csak fedezhetnék, de hallják, hogy az eltartásért havonként 25—30 frtot kell fizetniök legalább. Ez sok. Ha csak azon leányok részeltetnek a mindennapinál magasabb műveltségben, kiknek szülői e célból évi 250—300 sőt az utazási költségekkel együtt még több forintnyi áldozatra képesek, akkor az általános rationalis nőnevelés még so-áig fog parlagon heverni Magyarországon.

nak, hatalmas kandeláberek és egy roppant asztaldisz ékesíti. Mindez tömör ezüstműből van, vastagon megaranyozva. Az utóbbit Atzél báró Párisban a Walewsky-féle hagyatékából szerezte. A falakat drága flamand himzések, persa és indiai szőnyegek és sállok borítják.

Az oltár mögötti tért délszaki növények között a legbecsesebb műdarabok töltik ki, ugymint: japán és arab himzések az utánozhatlan színezésükkel s oly változatokkal, minőre csak a keleti fantázia képes; nagybecsű porcellán tárgyak, vázák, karosszék, indiai ébenfából, művészileg kifaragva gyönyörködteük az elbűvölt látogatót.

Vannak itt oly raritások is, minőket más gyűjteményben nem igen láthat az ember. Ilyen például az a diszszőnyeg, melyet a kínai császár ajándékozott volt a monarch a egykori pekingi nagykövetének, Kübeck bárónak, továbbá Abdul Aziz szultán nejének egy kék bársony, aranypal himzett ruhája. És mindezt a sok drágaságot potom 10 krajczárcrt mutogatják! A szellemi élvezeten felül pedig még lelki örömet is szerezhet kiki magának azzal a tudattal, hogy némi csekélységgel hozzájárult a szegények nyomorának enyhítéséhez! Remélem, hogy bájos hölgyeim élni fognak a Ledvező alkalommal s csapatosan fognak a jótékonyág aza Ledvező kápolnához zarándokolni.

Nem volna teljes e tárczacikk, ha meg nem

Olcso, jutányos és mégis czélszerű, belakással egybekapcsolt leánynevelő-intézetekre van nekünk szükségünk, mi ismét egyszerű élelmezés, butorzat, ruházat, szóval a lehető legegyszerűbb berendezés által volna megvalósítható.

Sokat lehetve azon szellemi előnyökről is szólni, melyekkel vidéki leányokra nézve a belakó intézetek bírnak. E helyen a sok közül csak azt az egyet említjük fel, mely a leányokra a táncztanításnak az intézet falain belül történendő befolyása által háramlik. A kinek alkalmá van a jelenlegi táncztanítás következményeit az iskola beléletében közvetlenül észlelni, az már csak ennek kedvéért is a belakással egybekötött leányintézet mellett fog buzgólni.

Hegyaljai.

Fürdői élet.

Előpatak, jul. 24.

Igen tisztelt szerkesztő ur! Mult levelemben tett ígéretemet beváltani akarva, fekeresem b. lapját egy kedélyesebb tudósítással.

A fürdővendégek száma naponta növekszik, — így az idő is kellemesebben telik, s az eddig ürességtől kongó hangversenyterem — más néven deszkabodé — gyakrabban szolgál az itt időzőknek szórakozás helyéül.

Pár nappal ezelőtt Sobri Ferencz uram kézdívárshelyi kocsigyártó mutatta be magát a n. érd. közönségnek, mint Herman és Bosko tanítványa, a bűvészet és szellemidzés terén. Hogy mily ügyességet fejtett ki mutatványaival, azt leírni hosszadalmas volna; elég, ha itt annyit jegyzek meg, hogy nagy kár, ha a belügyminiszterium oly egyéneknek is ad szabadságot, ily előadások tarthatására, akik arra hivatva nincsenek és akik azt betegség ürügye alatt, arra használják, hogy egy jóhiszemű közönség zsebéből a pénzt kicsikarják. A szép számmal egybegyűlt társaság megbotránkozással hagyta el a termet.

Vasárnap műkedvelők által adott hangverseny szórakoztatta a közönséget, mely a nézőtértszűfülésig megtöltötte. Az előadott darabok közül különösen kiemelem Kudina k. a. orosz kamarai énekesnő kitűnően előadott énekeit. Bölönyi József országos képviselő saját költeményének „Az utolsó nóta” érzésteljes szavallatát; dr. Gidófalvy ur zongorajátékát; a fürdői zenekar által szabatosan előadott darabokat, s végre Molitoris czimbalomját, melyeknek mindegyike sűrű tapsokat aratott, sőt többet ismételni is kellett. A hangversenyt kis rögtönzött táncz fejezte be. Az első négyest 30 pár tánczolta.

E hó 23-dikán Polgár Károly jól szervezett társulatával megkezdte előadásait, Planquet „Rip van Winkle” című kedves zenéjű operettjével: — Az illem úgy hozná magával, hogy előbb a nő szereplőkről szóljak, — hogy ezt nem teszem, oka egyszerűen az, hogy a társulatnak van egy oly csillaga, mely megérdemli, hogy ő érette mellőzzük a már szokásossá vált illemszabályt. — E csillag nem más, mint Rip személyesítője, Antal, kinek gyönyörű,

erőteljes bariton hangja, frenetikus tapsra ragadta a közönséget, és méltán, mert el merem bátran mondani, hogy jelenben a budapesti színházakat kivéve, egy társulat sem bír oly énekessel, ki vele ily szép hanggal versenyre szállhatna, még a kolozsvári nemzeti színház sem, pedig azt hiszem, telnek a szubvencióból. Ami játékát illeti, az is kielégítő, s ha egy jóindulatu bíráló vésője alá kerül, ki lenyésziróla a még most kissé esetlen mozdulatokat, szép jövőnek nézhet elébe. Lisbethet, Polgárné sok routinnal, s szeretreméltóan játszta. A többi szereplők is mind jól megállták helyüket s így a kezdet nehézségein átesve, a társulatnak lehet reménye a közönség pártolására.

Nem mulaszthatom el fölemlíteni azt a rossz szokást, mely e fürdőn honol, ami nem egyéb, mint egy pöffeszkedő családnak henczegő modora, amely család, fájdalom, birtokos, de nem azért, hogy a fürdő jövőjét emelje, hanem, hogy azt mindenki előtt unalmassá tegye, s hogy e család mily befolyást gyakorol a fürdővendégek egy részére, kitűnik abból is, hogy az első előadáson az ő házukban lakók közül egy magyar sem jelent meg, úgy hogy ha az itt időző románok nem pártolták volna úgy, az igazgató kénytelen lett volna az előadást elnapolni. Különben sok jó időtöltés és hazafias mulatság romlott már meg ez asszonyosság szeszélye miatt.

Tegnap került színre Gasparone szép számu román közönség előtt; ebben Erdélyi Otília k. a komikus szerepe aratott tapsokat. Mára Fatinitza van kitűzve.

Holnap az árvizkárosultak javára bál. Minder-ről jövőre többet.

Mephisto.

VEGYES.

— **A városi tanács** az ipariskola 185/6 ik évi költségvetését már beterjesztette a képviselő testülethez azon javaslat mellett, miszerint az 1885/6-ik tanévre még két tanári állomás rendszeresítessék.

— **Meghívó.** A városi kiseddóvoda választmányi ülése e hó 20-én délutáni 3 órakor a tanácsház termében tartatik, melyre a t. cz. igazgató és választmányi tagok tisztelettel meghívatnak. A választmányi ülés tárgyai: 1. Az elnökség jelentése a folyó évi árvizviza megtartásáról. 2. Az 1884/5. évi számadások megvizsgálása. 3. Az 1885/6 évi költségvetés tárgyalása. A gyulafehérvári kiseddóvoda elnökétől 1885. július hó 27-én. Novák Ferencz elnök.

— **A borbándi kiseddóvoda** alapjának javára f. év július 15-én tartott nyári táncmulatság összes bevétele 168 frtot, a kiadás pedig 86 frt 28 krt. tett ki, s így a tiszta jövedelem 81 frt 72 krt. A bevételt képezte: a belépti jegyekből 76 frt, a tréfás sorsolás eredménye 18 frt 50 kr, a virágelárusításból befolyt 23 frt 90 kr, a pohárköszöntők után fizettetett 1 frt 90 kr, végül felülfizettek: Salmen Frigyes 4 frt 50 kr. Joksmann Nándor 3 frt 50 krt, Jakabfy Albert 3 frt 50 krt. Teleky József 3 frtot, Barts Ferencz nagyprépost 2 frtot, Weisz Eduárd 2 frtot, Bürger Albert 1 frt 50 krt. Issekutz János, Kozma Gyula, Köblös Miklósné, Mendl Manó, Pap Demeter, Dr. Reiner Zsigmondné, Vadady Gergely,

emlékeznék új testvéreinkről, kiket a közelmúlt napokban hódítottunk meg magunknak! Érttem a derék cseheket, kik 1400 főre menő tömegben rándultak le hozzánk az országos kiállítás megtekintésére. Vagy 300-an mentek eléjük Szobbig. Itt kezdődött az első összeölelkezés! Innentul kezdve vége hossza nem volt a testvériesülésnek. Utjuk valóságos diadalut volt egész Budapestig. Minden állomásnál nagy tömegekben állott a nép s riadó éljen kiáltásokkal üdvözölte az elvonuló cseh testvéreket. Legimpozánsabb fogadtatás a főváros partjain várakozott rájuk. A Margithid, lánczhid s a két rakpart zsufolva volt emberekkel. A cseh zenekar hangjai közé a budapestiek eljen-rivalgása vegyült. Kell-e szebb, lélekemelőbb valami, mint midőn két nemzet fia a legszebb és legmagasztosabb érzésben, a testvériségben egyesülnek egymással? A csehek zenekara a magyar szabadság-szobor javára hangversenyt is tartott az Erzsébettéren, mely a különben is lelkes hangulatot egész a frenetizmusig fokozta. Cseh testvéreink kétségkívül kellemes emlékeket viendnek magukkal Budapestről, melynek lakossága igazi magyar vendégszeretettel és szíves előzékenységgel fogadta őket.

A NÉV.

(Hazafias karczolat.)

Nomen est omen.

All pedig ez a kétezer éves közmondás mindenkre s nemcsak arra, a kit Kohn nak hívnak; ami különben nem hiba ugyan, de bajnak már baj.

Inhol Bockelberg Ernőt is utolérte az omen. Mig idehaza volt, tornászhatott, verekedhetett, boxolhatott a kedve szerint; senkinek sem jutott eszébe, hogy nem mindig volt magyar ember. Mi a nevek iránt nagyon engedékenyek vagyunk.

Hanem amint Bockelberg kitette a külföldre a lábát, a Schulvereint-urak azonnal rákiállítottak, hogy renegát. Kisült felőle, hogy Hannoveriában született. Hanem azért vele megverekedni nem kívánczolt senki. Nem azért, mert Hannoveriában született — hanem azért, mert — magyar.

Mos már Bockelberg, ha hazajön, hát szépen megírhatja folyamodványát a belügyminiszteriumhoz s rácsaphatja az ismeretes „50 kros” bélyeget. Még csak a fejét sem kell sokáig törnie az új név után. Ha bemegy a nemzeti tornacsarnok nagytermébe, csak éppen rá kell vetnie a szemét a nagy tornázó bakra és léssen az ő neve — Bakos.

Az igaz, hogy ezt előbb is eltarthatta volna. Legalább a drezdai teutonok nem renegátotztak volna össze.

Egyáltalában, mintha kezdene valamivel alább hagyni a névmagyarosítási kedv.

Csak meg kell nézni a hivatalos lapot. Az mindennap hoz ugyan 4—5 új nevet, de mit ér az, mikor csak olyan nevek azok mind, a melyek sem németül, sem sehogy nem szépek. Kohn, Mayer, Singer, Flesch, Zampff, Pollák, Unrein, Verderber, Kraut-

Wellesz Sándor, Vokrzál, 1—1 frtot, László, Beszsenyei József, Biranyai Antal Ignác. Czövek Albert, ifj. Dékányi Ernő, Fogolyán István, Gyulaffy Albert, Glück Rezső, Imecs Bandi, Horváth László, Kain Hugó, Kendeffy Lajos, özv. Knörr Lujza, Komáromy Viktor, Maidinger János, Miklósy József, Mihellyes Zsigmond, Mendl Lipót, Poklósy Jenny, Ravay József, Roszkosny Nándor, Salamon Simon, Szabó József 50—50 krt. Molnár Samu 20 krt. Végül átadott Lukács Béla országgyűlési képviselő ur 5 frtot és Harczos Sarolta 2 frtot.

— **Sertéslevelek.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium legújabbán körrendelethez utasította a hazai törvényhatóságokat, hogy a sertések részére a ló és marhalevelek mintájára sertésleveleket állítsanak ki. A sertéslevelek bélyegtelenül 5 krnyi illeték lefizetése mellett fognak kibocsátatni s rajtuk egy vagy több sertés lehet ellenjegyezve. Eladás alkalmával az új tulajdonos neve hátrítatlag jegyeztetik a passzusra s e hátrítolás 3 krba kerül. A rendelet f. évi szeptember elsején lép életbe s ez időtől fogva az eladó a sertések tulajdonjogát és egészségi állapotát a passzus által tartozik igazolni.

— **A budapesti állami közép ipartanodában** a beiratások ezután szeptember hó 1-ső napjától nem 15-ik, — hanem csak 10-ik napjáig tartatnak. A belépni óhajtó tanulóktól előzetes gyakorlat kívántatik, vagy legalább is az, — hogy ezen nyári szünidő alatt a gyakorlatban foglalkozzanak és ezt hiteles bizonyítványokkal igazolják. Szükséges továbbá, hogy a tanulók a beiratáshoz szüleikkel vagy gyámjaikkal jelenjenek meg. Budapest, 1885. július 18-án. Hegedüs Károly, igazgató.

— **Ásvány-vegyelemző intézet.** A kultuszminiszter értesítette a fővárost, hogy az egyetem vegytani intézetében ásványviz vegyelemző intézetet létesített, melynek vezetésével a miniszter dr. Lengyel Béla egyetemi vegyész tanárt bizta meg. Ez intézet lesz hivatva ellenőrizni az ásványvizek valódiságát, meghatározni azok tartalmát és gyógyerejét. Az intézet úgy egyeseknek mint-mint hatóságoknak is rendelkezésére fog állni.

— **A déli gyümölcstermés** Kis-Azsiában, mint Szmirnából jelentik, az idén gyengébb volt mint tavaly. A mazsola szőlőből 190.000 métermázsa termésre számítanak a tavalyi 250.000 métermázsa szomban. Mindazonáltal még elég nagy a termés arra, hogy a csekélyebb hozadék ne gyakoroljon lényeges befolyást az árak alakulására.

— **Gyászjelentő.** Peitler Antal váczai püspök haláláról a következő gyászjelentést kaptuk: „A váczai székesegyházi káptalan mélyen megsomorodott szívvel jelenti milgu és ftdő Peitler Antal József váczai megyés püspök, pápai trónálló főpap, valóságos belső titkos tanácsosnak, a Ferencz József-rend lovagjának, élte 73-ik, áldozársága 55, és püspöksége 27-ik évében több heti, Isten szit akaratában megnyugvó béketűréssel szenvedett betegség s a haldoklók szentségeinek ájtatos telvétele után e hó 24-én d. u. 6 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei e hó 27-én reggeli 9 órakor fognak az engesztelő szt. mise áldozatok beutatása mellett a váczai székesegyházi sírboltba örök nyugalomra letétni. Az ur, kiben hinni, remélni, kit sze-

sack, Leichnamschneider, Budaspitz, Galitzenstein és — Rosenzweig.

Örül aki megszabadul tőle. Hanem akinek valamelyest hangzatos neve van, az féltékenyen őrizgeti, szinte ráül, hogy el ne röpüljön.

Valóban, nagyon belénk ütött megint a konzervativság. Örüljenek neki azok, akik az utját megcsinálták.

Mindenesetre nagyon igaz az, hogy a név nem csinálja az embert.

Hanem ebből nem az következik, hogy meg kell a régit tartani akármilyen. Ellenben az következik, hogy, ha már a név úgy sem csinálja az embert, hát csinálja legalább az ember a nevet. S mind egy levén a dolog, hát miért ne legyen az embernek magyar neve, ha már maga is magyar.

Nem a személyek végett van nekünk szükségünk magyar nevekre. Elvégre Kohn ur is művelhet épen olyan hazafias cselekedeteket, mint Kovács ur. (Ambátor, ha csinál sem hiszik el neki.)

Ellenben szükségünk van a magyar nevekre azért, hogy nemzeti öntudatunk úgy belső, mint külső ellenségeink előtt a lehető legnagyobb mértékben kifejezést nyerjen. Szükségünk van arra azért, amiért szükségünk van a nemzeti lobogóra. Szükségünk van a nemzeti együvé tartozás és a közös erő külső kifejezése végett.

A külföldi ember rendesen első sorban neveinket taksálja meg a keze ügyébe ke-

retni és szolgálai szívének legedesebb vigasza valamikor, adja meg neki az örök világosságot.

— **Egy magyar Bayard emléke.** A „P. N.”-ban olvassuk a következő levelet, melyet Dolenc R., a krajnai orsz. bor- és gyümölcsfaiskola vezetője írt az említett lapnak. Slapból (Wippoch mellett) három óra járásnyira Triesttől, fekszik a híres bucsujáráhely „Marienau” szláv elnevezéssel: „Pri materi borji vdogu.” Nehány lépésnyire a bucsujáráhely nagyszerű Mária-templomától impozans talapzaton, márványból kifaragott, huszárt ábrázoló életnagyságu szobor áll, — mely ezt a feliratot viseli: „Rostás Pálnak, a cs. kir. V. huszárezred közvitézének, ki MDCCCXIII. október 3-án, a vidéken hátráló ellenség állását, négy társával kikutatva, hős elszántsággal egyedül reá rohant s az LX. gyalog és 7 lovastól környezve Leonidásként, óranegyedig vívott az ellenfél bámulatára, míg XXX golyótól érve, a Hon és fejedelemért vitézül esett áldozatul. — Bajnoktársuknak hála jeléül, a hasonczimű ezred.” A szobrot magát már nagyon megviselte az idő, a talapzat bomladozó félben van. A kard, mely egykor szintén márványból való volt, ki van törve, és helyébe fakardot nyomatnak a hős-alak markába. A levél írója fölhozza a levélben, hogyha a szobor kijavítására netalán adakoznának Magyarországon, ő szívesen elvállalná a kijavítás körüli teendőket. Az V. huszárezred tisztikara is megmozdul ugy lehet az elfeledett hős emléke érdekében.

— **A budai királyi palotában** már befejezték az előkészületeket az udvar fogadására. Erzsébet királyasszony ő felsége augusztus hó 9-ig marad Ischlben, a hol bevárja a német császár előre jelzett látogatását. Innen a királlyal együtt Bécsbe, majd pedig hosszabb tartózkodásra Schönbrunnba tér s csak szeptember hó második felében érkezik a gödöllői kastélyba, melynek átalakítását már befejezték. A kastély homlokzatán csinos kettős tornyot emeltek, melyből szép kilátás nyílik a gödöllői vidéki tájakra. A király az előleges jelentés szerint október 4-én, a trónörökös valamivel később érkezik a budai várpalotába. A kiállítás bezárása alkalmából a budai palotában három nagyobb estély lesz.

— **Egy pardon.** Rosenberg Adolf jómódú nagykereskedő Tatán. Mint jómódú nagykereskedőnek őt segédje volt s ez az ötös szám lefogyott négyre. Hogy az ötödik hova lett, fölvilágosításul szolgál a következő távirat, amelyet Rozenberg a budapesti rendőrkapitányhoz telegrafált: „Guttman József egri születést fiatal ember, körülbelül 24 éves, barna felöltöben, zöldes, gömbölyű, puha kappal Tatáról háromszáz forinttal megszökött. Harmadosztályú vasúti jegyet váltott Budapestre. Kérem elfogadni.” Tehát az ötödik, ilyen módon tűnt le a tatabányai kereskedősegédék égiszéről. Sikkasztott és megszö-

ha meglátja ott a magyar, szláv, germán, olasz, francia, svéd és angol nevek konglomerátumát, könnyen arra a gondolatra jut, hogy ez az egész nemzet csak úgy van összekötve mint a sakktabla. Hogy ez egy homogén, igazi nemzet legyen, azt elhinni bizony nem igen fogja.

Különböztet most magamnál jóval nagyobb tekintélyt akarok idézni.

A nagy Széchenyi István így szól „Hitel” című munkájában ezekről a külsőségekről:

„Ami pedig a nemzetiség külsőjeit illeti, korántsem tartom azokat megvetendőknék. Egyszerű architektúra küin; szép festés, kárpit, alkalmas butorok ben, igen is emelik a ház becsét; csak hogy az ilyeseket né tartjuk az építmény alapjainak s a külső szín mellett a dolog belsejéről se felejtkezzünk el. Azonban a külső is sokkal fontosb, mint azt általános venni szokás, mert mit látunk a külsőn kívül egyebet? S mire alapítsuk itéletünket valakiről, kit nem ismerünk s kiről soha se hallottunk semmit, ha külsejére nem.”

A névmagyarosítás tehát hozzátartozik nagy nemzeti mozgalmunkhoz s kárhuzatos dolgot követ el az, aki e miatt valakit megszólalni merészkedik.

A cz fra neveket ne keressük, de keressük azt, ami magyar.

A magam részéről csak egy félig elfelejtett receptet akarok fölujtani az idegen nevek ellen Bockelberg esete alkalmából.

Ime:

Rp. Egy iv papiros	0.01 kr.
Anyakönyvi kivonat	0.50 kr.
Bélyeg a folyamodásra	0.50 kr.
Postabélyeg	0.15 kr.
	1.16 kr.

Keverd össze, címmezd a belügyminiszterhez, küldd el a szolgabírónak vagy a polgármesterhez és várj.

„P. H.”

közt azzal a szándékkal, hogy följön a budapesti kiállítást meg ekinteni. Rozenberg, ahogy a sürgönyt föladta, maga is utána eredt a jó madárnak s nyomon kergette. A jó madár pedig utközben mást gondolt. Hogy tudniillik nem is a kiállítást tekinti ő meg első sorban, hanem inkább az esztergomi bazilikát és Bicskén kiszálva, Esztergomba hajtatott. Ahogy Esztergomba ért, jómódár letére egy nagyon roszhírű kalitkába szált és annak ablakából nézte pezsgőspalack mellől a bazilika csillogó kupoláját. Ott találta őt Rosenberg principálisa, a nyomon kergető, s a mulatóval nagyot fordult a világ. Soha még kereskedősegéd arcára nem ült ki a megbánás olyan fényesen, mint e fiatal emberére. — De soha principális sem érzett még olyan szánalmat, mint Rosenberg, aki is elkezdte leckéztetni a jó madarat, hogy annak minden porcikája összetörni látszott az erős szavak sulya alatt. A szőkevény kereskedősegéd sirni kezdett s ez végkép megpuhította a jószívű principálist, úgy hogy odafordult a rendőrkapitányhoz, aki néma tanuja volt e jelenetnek és kinyilvánította, hogy ő pardonot ad a szegény embernek, aki elvégre is fiatal még meggondolatlan! minek törje össze a jövőjét. S eleresztették a fiatal embert. Ez pedig nevezetesen pardon egy kereskedőtől, csak meg ne bánja!

— **A sultán egészsége.** Pétervárott igen nyugtalanító hírek terjednek el Abdul Hamid sultán egészsége felől. A „Petarburgskija Vjedomosti” konstantinápolyi levelezője állítólag megtudta a sultán orvosától, hogy a mozlimok ura már fél lábbal a sírban van E hónap elejéig Abdul Hamid látszólag egészséges és vig volt, habár az orvosok gyakori extravaganciáira, — melyeket a legerősebb alkotásu ember sem bír el sokáig, nagyon rázták a fejüket. Julius hó első napjaiban nagy fokú gyöngeség állott be, mely napról-napra fokozódott. A sultán orvosainak tiltakozása dacára azonban mégis részt vett egy nagyobb háremünnepen és szokása szerint nagyon kirugott a hámból. Ennek következménye az volt, hogy a sultán állapota roszabbra fordult, és most Abdul Hamid július 11-ke óta ágybangörnyed — a melyből valószínűleg föl sem kell többé. — A Yildiz-kioszkban e miatt természetesen nagy az izgatottság, s már is erősen fondorkodnak a trónörökös ügyében. A legtöbb kilátása a trónra ismét Muradnak van. London és Konstantinápoly közt e hó 11-ke óta sűrűn váltatnak sürgönyök. Salisbury minderről a legpontosabban van értesülve, de még titokban tartja az egész ügyet, hogy a küszöbön álló trónváltozásnál szabad keze legyen. Vajjon nem-e a szörnyű kánikula képezi a sultán halálos betegségét?

— **Öngyilkos százasos.** Budapesten Dörner Lajos honvédszázasos mellbe lötte magát, és a 17. számú helyőrségi kórházban reggeli 4 órakor meghalt. Orvosai kísérleteket tettek a golyó kivételére, de nem találták meg, s így az csak a következő boncolás alkalmával fog napfényre kerülni. A feltűnést keltő öngyilkosságról különböző híreket terjesztettek, melyek közül most a százados halála után fölemlítjük, hogy a jobb sorsra érdemes katonatisztet valószínűleg könnyelmű életmódja és adósságai sodorták a halál örvényébe. Nagy barátja volt az éjjeli mulatozásoknak s két év óta gyöngéd viszonyt folytatott egy király-utcai pinczehelyi-ég tulajdonosnőjével, a szépségéről híres Bergernével. Az öngyilkosság előtti éjet is ott töltötte vig mulatsággal egész reggeli 6 óráig, akkor Bergernét elhívta a lakására, mert mint mondta, ott olyat fog látni, ami nagyon érdekelheti. Fél hét lehetett, mikor kocsin a Döbrentei térre érkeztek, hol Dörner a II. számú házban őt szobából álló lakást tartott. Fent Bergerné Dörner kérésére kinyitotta a nagy szobaablakait, mialatt kedvese a másik szobába ment. Pár pillanat múlva nagy dördülés hallatszott, mire Bergerné beharag a szobába s ott Dörnert a földön vérében elterülve találta. A lövésre és Bergerné segélykiáltásaira összecsdültek csakhamar orvost hívtak, kik ápolás alá vették, majd a kórházba szállították az öngyilkost. Dörnernek két kis fia van a nejétől, kitől hosszabb idő óta elváltan élt. Halála előtt kevéssel magához tért s gyermekei arcképét megcsókolta. Neje az eset hírére tegnap Komáromból a fővárosba érkezett. Dörner régebben készülődhetett az öngyilkosságra, revolverét ugyanis az utóbbi napokban szokása ellenére mindig magánál hordozta.

— **A vámtarifa revíziója** tárgyában a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter a következő leiratot intézte az országos ipar egyesülethez: „Az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájának (1882. évi XVI. t. cz.) az országgyűlés elé történt előérjesztése alkalmával utalás történt már azon kereskedelem-politikai helyzetre, mely a velünk élénk forgalomban levő államoknál kifejlődött agrár és védelmi irány következtében bennünket arra készítet, hogy vámterületünkön és — az említett iránynak megfelelő — magasabb vámokat honosítsunk meg

Az akkor domináló védelmi és elzárkózási áramlat azóta még nagyobb mérvben fejlődött. — Legújabb időben ismét kivitelű cikkeink legnagyobb része, a gabonaművek, liszt, az élő állatok és egyéb mezőgazdasági és erdészeti termények, valamint számos iparcikk vámjai lettek több államban felemelve. Ily viszonyokkal szemben, midőn a szomszéd államok vámpolitikája vámterületünkön nemcsak a nyereségek kivételét megnehezíti, hanem az iparcikkekre vetett vámok különböző volta következtében, a külföldi iparcikkék vámterületünkön könnyebben versenyezhetnek, mint a vámterületünkön levő iparágak a külföld nagyobb vámjai következtében a külföldön: nagyon megfontolandó, ne nehezítsük e az idegen termények versenyét saját vámterületünkön azzal, hogy saját termeléstünk mi den ágát legalább is oly mérvben védelemben részesítsük, mint a melyben a külföld saját produktóját védi. Habár 1882. évi vámtarifánk már is kedvezőtlen viszonyok közt jött létre, és annak egyes tételei akkoriban elégségesnek ismertettek közgazdasági érdekeinek védelmére, a külállamoknak legújabbban inaugurált elzárkózó vámpolitikájával szemben vámtételeink mindenestre revízióra szorulnak. Ennek következtében felhívom az országos ipar egyesületet, hogy az 1882. évi XVI. t. c. iktatott vámtarifát az előzőekben kifejtett viszonyok figyelembe vétele mellett tegye beható tanulmányozás tárgyává és ezek eredményét úgy a vámtarifaszövegére, mint annak egyes vámdíjaira is, kimerítő jelentés alakításban f. évi szeptember 15-ig terjessze elém.

IRODALOM.

— **Takarékoskodjunk!** Ki ne követné szívesen ezt az elvet, mikor tudhatja, hogy általa nem csak megtarthatja jólétét, hanem gyarapíthatja is? S ha takarékoskodásról van szó, hol lehetne ezt jobban gyakorolni, mint otthon; s ki tehetné jobban, mint a ház asszonya? Igen, hol a nő, a családanya takarékos, ott az egész család jóléte szemlátomást gyarapodik. S melyik nő nem tudna takarékoskodni? Nem hisszük, hogy volna olyan. De van sok oly módja a takarékoságnak, melyek általában nem ismeretesek még. Most itt lehet olcsóbban vásárolni, majd meg annak van a rendesnél olcsóbb előállítás módja, máskor meg oly dolgot végezhetünk könnyű szerrel, kevesebb költséggel, sőt sokszor költség nélkül otthon, melyet ezelőtt drága pénzen más által kellett végeztetniük. Szóval száz és száz módja van a takarékoságnak. Minden hölgy örömmel fogad tehát egy oly megbízható tanácsadót, a milyen a „Magyar Háziasszony” című hetilap, mely az életben előforduló minden körülmények között hasznos utmutással szolgál s e jó tanácsok folytán eszközölt megtakarítások bizonyára százszorosan is felérnek avval a csekély előfizetési árral, mibe e hasznos folyóirat kerül. A „Magyar Háziasszony” előfizetési ára egy évre csak 6 frt. félévre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizethetni legcélszerűbben postautalvány által címelve a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalhoz Budapesten, nagy korona-utca 19. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezekért — legcélszerűbben levelezőlappal — fordulnak.

Felelős szerkesztő:

ISSEKUTZ JANOS.

Sz. 323—1885. bir. végr.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírótság 238/1885. p. számú végzése által Drassói Zöld József végrehajtató javára springi Sipos Gyula ellen 300 frt — kr. tőke, ennek 1884. év december hó 1-ső napjától számítandó 6%-kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólágg 30/1885. foglalt és 459 frtra becsült egy 7 éves csikozó kancza, egy 9 éves pej kancza, 7 sertés, 4 szekér szén, 4 szekér sarju, 1 vastengelyű jó löszekér, 150 liter véka szemes törökbuza, 70 liter véka elegy őszi gabona és vegyes bolti árucikkékből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3076/1885. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Springen a község házánál leendő eszközzésére 1885. ik év augusztus hó 10-ik napjának délelőt 11 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok ezen árverésen; az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gyulafehérváru 1885. ik évi július hó 25-ik napján.

Osia Lázár,
kir. bir. végrehajtó.

A szabadalmazott Pollacsek-féle fertőtlenítő szerek

22.852/85. számú miniszt. rendelet az orvosi közegészségügyi tanács, a fővárosi phisikus és az állami vegykészleti állomás által

vegyvizsgálat alá vétetvén, úgy találhatott, hogy azok **hathatós és biztos eredményű fertőtlenítő szerek.** Ezek alapján a m. kir. belügyminis zter által az összes törvényhatóságokhoz közzététel me-
nesztetett, melynek kivonata a következő:

22852/85. sz. „**POLLACSEK EMIL és TÁRSA: cégg által gyártott és szaba-**

dalmazott 7.76% hatásos fertőtlenítő folyadékának, valamint szabadal-

mazott fertőtlenítő szappan mosóporának használatát e gyártma-

nyok legkedvezőbb eredményű clemzesc alapján minden miniszteriumnak,

és törvényhatóságoknak fertőtlenítéskre alkalmas fertőtlenítő anyagok k-

nak nyilvánította.

Tízosa s. k.

POLLACSEK-féle szabadalmazott fertőtlenítő folyadék és szappan mosópor
Nagybani gyakor-
lati kísérletek utján úgy
alátatott, hogy mindenütt hat-
hol **böglyök, szunyogok, le-**
yek, dongók és egyáltalában az-
embernek és állatnak terhére levő rova-
rok tartózkodnak és hol

ragalyok és bakteriak

lődnék, azok a mi fertőtlenítő szereink által eltávo-
litatt. Minden **mezőgazda, állattenyésztő,** kivált a
szarvas arha és **sertésüzemlőknek,** továbbá a **léte-**
lajdonosoknak különösen érdekükben áll a **Pollacsek-féle fer-**
tőtlenítő folyadék használatát, hogy általa az állatok ép egészsége
és **étvágya** (a hízó-marhákknál) előmozdíttassék. Fertőtlenítő szereink kap-
ható valamennyi jóhírnévnek örvendő **gyógyszertár, gyógyfürdőszert és sü-**
szekereskedésben, mint szintén a

Pollacsek Emil és Tarsa jegécszoda, natronlug és fertőtlenítő szer
gyárában, Budapest, királyutca 71.

Arjegyzékek, használati utasítások, ingyen és bérmentve.

Főraktár: id. Misselbacher J. B.-nál Gyulafehérvárrt.

A legbiztosabb szer

az általam **CSILLAG ANNA**

feltalált

HAJ- és BAJUSZNOVESZTŐ

szer,

mely az orvosi facultás leghíresebb szakembereitől
analysálva, kitünő eredményűnek találtatott, és pedig:
a haj kihullása ellen, és a növés elősegítésére, fej-
migrain, korpafejlődés ellen tarfej, gyenge bajusz- és
szakáll- növéshez

Főraktár a gyárban: Bpest VI. királyutca 26.

Kapható Gyulafehérvárrt **Frölich Gyula** gyógy-
szertárában.

**A püspöki lyceum teljesen felszerelt
és ujabban is bővített**

Könyvnyomdája

(Löwy Bernát) Gyula-Fehérvárrt

ajálkodik a helybeli és vidéki közönségnek

**mindennemű nyomtatványok gyors-, pontos és olcsó ár-
ban való előállítására.**

Rendelkezik a bel- és külföldi betűöntődék

LEGUJABB ÉS

legdivatosabb termékeivel

diszbelükkel és ékítményekkel.

Teljesen kifogástalan kiállítással a legolcsóbb

árban számítva.